

Eğitim Bağlamında Oyunlaştırma Çalışmaları: Sistemantik Bir Alanyazın Taraması

Meryem Fulya GÖRHAN

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı

Prof. Dr. Süleyman Sadi SEFEROĞLU

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakóltesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü

Uluslararası Bilim ve Eğitim Kongresi - 23-25 Mart 2018 - Afyonkarahisar

Giriş - Oyunlaştırma

- **Oyunlaştırma** oyun dışında oyun unsurlarının kullanılması olarak tanımlanmaktadır.
- **Oyunlaştırma:**
  - motivasyonu artırmakta
  - öğrenmeye yönelik harcanan çabayı artırmakta
  - derse katılımı artırmakta
  - öğretimi desteklemekte
  - ....vb.

Oyunlaştırmanın Unsurları

- Oyunlaştırmaya ait puan, seviye, liderlik tablosu, rozet, zorluk, sosyal katılım, kişiselleştirme vb. unsurlar bulunmaktadır.
- Bu unsurların her birinin akademik başarıya ve öğrenme performansına farklı etkileri olabilmektedir.

Oyunlaştırma Unsurları - Araştırmalar

- Oyunlaştırma unsurlarının etkisi
  - alan yazında tartışmalar mevcuttur
  - çoğunluk olumlu etkilediği belirtilse de bazı çalışmalarda olumsuz yönde bulgular elde edilmiş
  - motivasyonla ilişkilendirilerek açıklanmıştır.

Oyunlaştırma Unsurları - Araştırmalar

- Mevcut çalışmalarda 2014 yılına kadar çalışmalar incelenmiştir.
- Google akademikte «**gamification**» kelimesi başlıkta arandığında
  - 4900 sonuç listelenmekte
  - 1500'ünü 2016 ve 2017 yılına ait çalışmalar oluşturmaktadır

Oyunlaştırma - Araştırmalar

- Gerçekleştirilen çalışmalar
- Alandaki eğilimler belirlenirken ilgili çalışmalar:
  - yıl
  - örneklem özellikleri
  - çalışma türü
  - değişken çeşitleri
  - ülke kaynağı

değişkenleri açısından ele alınmıştır.

- Bu araştırmada da eğilimler ortaya konulurken, “**örneklem özellikleri ve incelenen değişkenler**” açısından çalışmaların dağılımı sunulmuştur.

Araştırmanın Kapsamı

- Bu çalışmada
  - yıl sınırlaması olmadan eğitim alanındaki deneysel çalışmaların
    - çalışma grubu özelliklerine,
    - incelenen değişkenlere ve
    - oyunlaştırma unsurlarına göre dağılımı ortaya konulmuştur.
- Diğer çalışmalardan farklı olarak incelenen çalışmalara göre
  - **oyunlaştırmanın öğrenme performansına sağladığı katkılar ve**
  - **oluşan sorunlar incelenmiştir.**

Çalışmanın Amacı

- Bu çalışmanın amacı eğitimde oyunlaştırma ile ilgili mevcut deneysel çalışmalardaki
  - eğilimin ortaya konması
  - oyunlaştırmanın öğrenme performansına etkisinin incelenmesi
  - incelenen çalışmalarda karşılaşılan sorunların belirlenmesi

Araştırma Soruları

- Çalışma grubu özelliklerine göre eğitimde oyunlaştırmaya yönelik çalışmalar nasıl dağılmaktadır?
- İncelenen değişkenlere göre eğitimde oyunlaştırmaya yönelik çalışmalar nasıl dağılmaktadır?
- Oyunlaştırma unsurlarına göre eğitimde oyunlaştırmaya yönelik çalışmalar nasıl dağılmaktadır?
- Kuramsal temellere göre eğitimde oyunlaştırmaya yönelik çalışmalar nasıl dağılmaktadır?
- Eğitimde oyunlaştırmaya yönelik çalışmalar eğitime hangi somut katkıları getirmektedirler?
- Eğitimde oyunlaştırmaya yönelik çalışmalarda ortaya çıkan sorunlar nelerdir?

Yöntem

Yöntem

- Alan yazın taraması kanıtların erişilebilir sentezlerini kuran bir gözden geçirmenin standart ve açık bir organizasyonuna dayanır.
- Bu şekilde, ileride yayınlanacak çalışmalarda iyi tanımlanmış ve tarafsız stratejiler kullanılması sağlanarak eğitim alanına kaliteli katkıda bulunulabilir.

Veri Toplama Süreci: Tarama

- Web of Science ve ULAKBİM veri tabanları
- Arama kelimeleri olarak
  - “oyunlaştırma + öğrenme”
  - “gamification/gamified + learning”

Veri Toplama Süreci

1222 Çalışma

Oyunlaştırma ve Öğrenme Kelimeleri ile Arama

123 Çalışma

Deneysel Kelimesi ile Filtreleme

21 Çalışma

Belirlenen Özelliklere göre Eleme

Veri Toplama Süreci - Ölçütler

- İncelenen çalışmalar aşağıdaki özelliklere göre seçilmiştir:
  - Deneysel bir çalışmaya dayalı olması
  - Eğitim alanıyla ilişkili olması
  - Makale ya da bildiri olması
  - Tam metin olması

İncelenen Çalışmalar

- İncelenen çalışmalarda
  - 10 çalışmada iki gruplu
  - 6 çalışmada dört gruplu
  - 4 çalışmada tek grupla
  - 1 çalışmada üç gruplu

Verilerin Analizi

- İncelenen çalışmalara araştırmacılar tarafından oluşturulan form kullanılarak **içerik analizi** yapılmıştır.
- Bulgular ise **betimsel istatistikler** kullanılarak sunulmuştur.

Bulgular

Çalışmaların Dağılımı - Özellikler

Çalışma Grubu Özelliklerine göre Eğitimde Oyunlaştırmaya Yönelik Çalışmaların Dağılımı

Yaş \ Örneklem Sayısı	50 den az	50-100	100'den fazla	Toplam
10 - 14	-	5	-	5
18 - 34	2	3	7	12
17 - 74	-	-	3	3
Toplam	2	8	10	20

Çalışmaların Dağılımı - Değişkenler

İncelenen Değişkenlere göre Eğitimde Oyunlaştırmaya Yönelik Çalışmaların Dağılımı

Değişkenler	Çalışma Sayısı	Değişkenler	Çalışma Sayısı
Performans	7	Bilişsel Yük	1
Derse Katılım	6	Devam	1
Motivasyon	5	Dikkat	1
Deneyim-Görüş	4	Duyuşsal Sonuçlar	1
Başarı	3	Güven	1
Cinsiyet	2	İlgi	1
Davranış	2	Kaygı	1
Memnuniyet	2	Üst Bilişsel Farkındalık	1
Algı	1	Tutum	1

Çalışmaların Dağılımı – Oyunlaştırma Unsurları

Oyunlaştırma Unsurlarına göre Eğitimde Oyunlaştırmaya Yönelik Çalışmaların Dağılımı

Oyunlaştırma Unsurları	Çalışma Sayısı	Oyunlaştırma Unsurları	Çalışma Sayısı
Puan	13	Ödül	4
Liderlik Tablosu	13	Avatar	2
Rozet	9	Gösterge Tablosu	1
Seviye	6		

Çalışmaların Dağılımı – Kuramsal Temel

Kuramsal Temele göre Eğitimde Oyunlaştırmaya Yönelik Çalışmaların Dağılımı

Kuram ve Yaklaşımlar	Çalışma Sayısı
Öz-belirleme kuramı	3
İşbirlikçi yaklaşım	2
Motivasyon Kuramları	2
Akran öğrenimi	1
Hedef oluşturma kuramı	1
Bilişsel gelişim	1
Çok kademeli rehberlik yaklaşımı	1
Oyun tasarım faktörleri	1
Öz açıklama ilkesi	1

Çalışmaların Dağılımı – Öğrenmeye Katkı

Eğitimde Oyunlaştırmaya Yönelik Çalışmaların Öğrenme Performansına Katkıları

Öğrenme Performansına Etkisi	Çalışma Sayısı
Derse Katılımı Artırması	6
Motivasyonu Artırması	5
Zor Görevlere Katılma	2
Öğrenme Ürünlerinin Kaliteli Olması	2
Memnuniyeti Artırması	1

Gözlenen Sorunlar

Eğitimde Oyunlaştırmaya Yönelik Çalışmalarda Ortaya Çıkan Sorunlar

- teknik sorunlar
- kişilerin teknoloji kullanım becerilerinin yetersiz kalması,
- özellikle liderlik tablosunda geride kalanların durumu moral bozucu bulmaları
- seviye olarak fazla zor bulunması
- ilginin zamanla azalması

Sonuçlar ve Öneriler

Sonuçlar

- İncelenen çalışmalarda
  - **En çok 18-34 yaş aralığındaki kişilerle**
  - **Deneysel çalışmalar için geniş çaplı örneklemlemlerle (100'den fazla) çalışılmıştır.**
  - **En çok “performans, derse katılım ve motivasyon” gibi değişkenlerin ele alınmıştır.**
- Demografik değişkenlerden sadece cinsiyet incelenmiştir.
- Algı, bilişsel yük vb. bilişsel değişkenler daha çok incelenmiştir.
- Puan ve liderlik tablosu en fazla incelenen oyunlaştırma unsurlarıdır.

Sonuçlar

- Oyunlaştırma çalışmalarının en fazla öz belirleme kuramı, işbirlikçi yaklaşım ve motivasyon kuramları ile ilişkilendirilmiştir.
- Birçok çalışma kuramsal bir temele dayandırılmamıştır.
- Oyunlaştırma öğrenme performansını artırmaktadır.
- Deneysel çalışmalarda uygulama sürecinde, “kullanıcıların teknoloji kullanım becerilerinin yetersiz kalması, özellikle liderlik tablosunda geride kalan bazı kişilerin etkinliği moral bozucu bulmaları, etkinlikteki seviyenin fazla yüksek/zor bulunması, ilginin zamanla azalması” gibi teknik sorunlar yaşanmaktadır.

Öneriler

- Bu çalışmanın bulgularının, eğitimde oyunlaştırma alanında çalışma yapacak araştırmacılara, çalışmanın gerçekleştirilmesi sürecinde; çalışmanın ilişkilendirileceği kuramlar, uygulanacak yöntem, çalışma grubunun seçimi, kullanılacak demografik değişkenler vb. açılardan nasıl bir yol izlenmesinin daha uygun olabileceği konusunda fikir vereceği umulmaktadır.
- Bu bağlamda yapılacak olan çalışmaların cinsiyet, yaş vb. demografik değişkenlerle bilişsel değişkenlerin etkileşiminin oyunlaşmadaki etkilerine yönelik çalışmalar yapılabilir.

Öneriler ..

- İşbirlikçi yaklaşıma dayanan çalışmalarla oyunlaştırmanın bireysel liderlik tablosunda geride kalan kişilerin olumsuz etkilenmesi gibi yönlerinin üstesinden gelinmesini sağlayacağından işbirlikçi yaklaşım kullanılan çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Öneriler ...

- Performans, derse katılım ve motivasyon değişkenlerinden farklı değişkenlerle yapılan çalışmalara ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.
- Demografik değişkenlerden sadece cinsiyete göre oyunlaştırma incelenmiştir. Diğer demografik değişkenleri inceleyen çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Teşekkürler!

Meryem Fulya GÖRHAN

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
Anabilim Dalı, Ankara

e-Posta: meryemgorhan@hacettepe.edu.tr